

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Lantråd

Katrin Sjögren

Föredragande

Vattenbiolog

Mikael Wennström

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 68

Utlåtande angående behovet av
miljökonsekvensbedömning.

ÅLR 2019/3985

124 S4

Landskapsregeringen beslutar att ge utlåtande enligt **bilaga 1**
S419E37.

Nr 69

Utlåtande om utkast till havsplan
för Estland och beskrivning av
havsplanens miljökonsekvenser.

ÅLR 2019/4376

125 S4

Landskapsregeringen beslutar att ge utlåtande enligt **bilaga 2**
S419E37.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
UTLÅTANDE	124 S4	1 (3)

Datum	Dnr
27.6.2019	ÅLR 2019/3985

Närings-, trafik- och miljöcentralen
(NTM) i Egentliga Finland
Pb 236
FIN-20101 ÅBO

registratur.egentligafinland@nmt-centralen.fi

Hänvisning
VARELY/2289/2019

Kontaktperson
Mikael Wennström, telefon +358 18 25455
mikael.wennstrom@regeringen.ax

Ärende
**UTLÅTANDE ANGÅENDE BEHOVET AV
MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING**

Nordic Trout Ab planerar starta fiskodling i öppen ytterskärgård beläget nordost om Brändö. Bolaget har begärt att NTM-Centralen i Egentliga Finland bedömer behovet av ett förfarande med miljökonsekvensbeskrivning i enlighet med rikets lagstiftning. NTM-Centralen ber därför om ett utlåtande från landskapsregeringen.

Den planerade fiskodlingen planeras sammanlagt ha en årsproduktion på 850 ton. Volymen planeras delas jämnt mellan två platser som är belägna på rikets vattenområde ca 15 km norr om Jurmo på ett avstånd på drygt 2 respektive 4 km från åländskt allmänt vattenområde.

Bakgrund

Enligt rikets lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) ska MKB-lagen och förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB-förfarande) tillämpas på projekt och ändringar av projekt som kan antas medföra betydande miljökonsekvenser. Med miljökonsekvenser menas de direkta och indirekta verkningar som ett projekt eller en verksamhet medför i Finland och utanför finskt territorium. MKB-förfarande ska alltså även tillämpas på projekt och ändringar av projekt som kan antas medföra betydande miljökonsekvenser på Åland.

Landskapsregeringen har tidigare gett utlåtanden om fiskodlingsverksamhet i området nordost om Åland. Bland annat gavs 22.3.2013 ett utlåtande om ett förslag till plan för lokaliseringsstyrning av vattenbruket i riket. Landskapsregeringen betonade då bland annat att det inte bör vara möjligt att etablera fiskodlingar till vattenområden nära

Åland om detta medför negativ påverkan på åländskt vattenområde. Vidare konstaterade landskapsregeringen att det finns ett behov av samråd och samordning med berörda myndigheter i riket angående utvecklingen av fiskodlingen, inklusive näringsens utveckling, miljömålsättningar och lokaliseringsstyrning i gränsområdet. Vidare framförde landskapsregeringen att ett tak för utsläppen i vattenområdet bör slås fast i samråd med riket och Sverige så att de totala utsläppen för hela området inte blir större än vad vattenområdet tål.

Landskapsregeringens utlåtande

Ålands landskapsregering gav 1.12.2017 ett utlåtande om behovet av MKB för en fiskodling i ett område beläget ca 5 km söder om den nu planerade fiskodlingsverksamheten. Landskapsregeringen anser, i linje med tidigare utlåtandet, att en grundlig konsekvensbedömning inklusive samråd och hörande bör genomföras. Detta kan göras antingen genom att tillräckliga utredningar och höranden genomförs inom ramen för ett normalt tillståndsförfarande eller att ett beslut tas om ett MKB-förfarande.

Oberoende av vilket förfarande som tillämpas bör Ålands landskapsregering höras dels i sin roll som vattenägare och förvaltare av de allmänna vatten som angränsar till det område där fiskodlingen ska lokaliseras, dels i sin roll som ansvarig vattenmyndighet för landskapet Åland. Vid hörandet bör underlaget för bedömningen presenteras på svenska.

Fiskodlingen planeras till ett vattenområde i gränsområdet mellan riket och Åland som delvis förvaltas av riket och delvis av landskapet Åland. Vattenområdet är uppdelat i fyra vattenförekomster. De planerade fiskodlingsplatserna ligger i varsin vattenförekomst som bedömts ha god vattenkvalitet enligt rikets bedömning och angränsar i öst och väst till två områden som bedöms ha måttlig status. Den västra av dessa två, Norra Delet, ligger på åländskt område och förvaltas av Ålands landskapsregering.

Inom ramen för AQUABEST-projektet genomfördes scenarioberäkningar av effekterna för stora fiskodlingar som är placerade ytterskärgårdsområden i norra Ålands skärgård. Beräkningarna visade att påverkan periodvis kan vara betydande på relativt stora områden runt odlingsplatserna. Detta överensstämmer med andra bedömningar som landskapsregeringen tagit del av. Landskapsregeringen anser därför i linje med landskapsregeringens tidigare utlåtanden att en kontinuerlig fullskalig odlingsverksamhet bör föregås av en grundlig analys och beskrivning av projektets konsekvenser inklusive konsekvensernas utbredning i tid och rum.

Landskapsregeringen anser att det måste göras en analys av om det nya planerade projektet, inklusive dess kumulativa effekter tillsammans med

övriga projekt i regionen, är förenligt med vattendirektivets såväl som andra miljömål och -krav. Detta inbegriper krav och mål gällande kustområden och hav i det marina ramdirektivet och HELCOM:s åtgärdsprogram för Östersjön, inbegripet rikets förvaltningsplaner för kust- och havsområden. Även effekterna på åländskt område bör beaktas i linje med bestämmelserna i rikets MKB-lagstiftning.

I detta bör ingå en tydlig beskrivning av konsekvensernas storlek, utbredning, sannolikhet, varaktighet och frekvens, som beaktar både variationen inom åren, liksom den förväntade mellanårsvariationen, beroende på varierande väderförhållanden mellan olika år. Det behövs oftast en kombination av modeller och analyser anpassade till de vattenrelaterade direktiven och deras krav för att få en helhetsbild av konsekvenserna. När modeller används bör felmarginaler anges.

De beräknade utsläppen från den utvidgade fiskodlingen i Gustavs understiger storleksmässigt de utsläpp för de mycket stora projekt för vilka man alltid ska tillämpa MKB-förfarande. Projektet måste ändå bedömas som stort, utsläppen från det planerade projektet motsvarar i storleksordningen 15 % av de nuvarande åländska totala utsläppen från fiskodling.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vattenbiolog

Mikael Wennström

FÖR KÄNNEDOM

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM),
Norragatan 17, AX-22100 Mariehamn
Fiskeribyrån, härst.
Mohammad Jaber Alipour, härst.
Susanne Vävare, härst.

Dokumentnamn	Nr	Sidnr
UTLÅTANDE	125 S4	1 (2)

Datum	Dnr
27.6.2019	ÅLR 2019/4376

Miljöministeriet
Pb 35
FIN-00023 FINLANDS REGERING

kirjamoo@ym.fi

Hänvisning
VN/6594/2018

Kontaktperson
Mikael Wennström, telefon +358 18 25455
mikael.wennstrom@regeringen.ax

Ärende
**UTLÅTANDE OM UTKAST TILL
HAVSPLAN FÖR ESTLAND**

Utrikesministeriet har begärt utlåtande om ett utkast till havsplan för Estland och beskrivning av havsplanens miljökonsekvenser.

Ålands landskapsregering har tagit del av utkastet till havsplan för Estland.

I inledningen av utkastet framgår att målet med med havsplanen är att klargöra och överenskomma om de långsiktiga principerna för användning av marina områden i syfte att uppnå och upprätthålla en god status i den marina miljön och samtidigt främja de marina näringarna. I planen definieras förutsättningarna för vilka aktiviteter som kan genomföras och de områden där sådana aktiviteter kan, eller inte kan, genomföras. Effekterna av dessa aktiviteter på havsmiljön och ekonomin samt deras sociokulturella effekter bedöms. Planen ska efter att den godkänts utgöra en grund för beslutsprocesser i ministerier och andra myndigheter för att tillåta olika användningar av marina områden.

Det framgår vidare i utkastet att visionen för användningen av hav och kustområden är att Estlands marina område ska ha en bra miljöstatus, ska användas mångsidigt och balanserat på ett sätt som även främjar tillväxten av den blå ekonomin.

Den estniska planen fokuserar litet extra på två nya användningsområden, vattenbruk och vindkraft.

Gällande fiskodling markerades inte särskilt lämpliga områden, eftersom odlingstekniken för havsbaserad fiskodling ännu inte är färdigutvecklad. Vidare sägs att de negativa miljöeffekterna kan motverkas dels genom att styra placering och storlek av odlingen, dels att kompensationsåtgärder för att motverka näringsutsläpp är en förutsättning för etablering.

Gällande offshore vindkraft har lämpliga områden markerats utgående från vindförhållanden, vattendjup, närhet till kraftledningar, utsatthet för vågor och is och konflikter med naturskydd. En synlighetsbuffert på 10 km avstånd från land markerades.

Ålands landskapsregering konstaterar att utkastet är välskrivet dokument med en tydlig struktur. Utkastet är dessutom väl översatt vilket i hög grad underlättar möjligheten att ta del av och ge synpunkter på dokumentet. Dock är förklaringarna till kartorna skrivna på estniska, vilket gör kartorna något svårtolkade.

Landskapsregeringen arbetar för närvarande med ett första utkast till havsplan för Åland. Estlands utkast till havsplan kan i tillämpliga delar, t.ex. gällande den tydliga strukturen, fungera som modell i det arbetet.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vattenbiolog

Mikael Wennström

FÖR KÄNNEDOM

Infrastrukturavdelningen, härst.

Fiskeribyran, härst.

Stefan Husa, härst.